

The Journal of Academic Social Science Studies

JASSS

International Journal of Social Science

Doi number: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2395>

Number: 26 , p. 159-166, Summer II 2014

BEDEN EĞİTİMİ DERSİNİN SOSYALLEŞMEYE OLAN ETKİSİNE İLİŞKİN İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİ VELİLERİNİN GÖRÜŞLERİ*

*THE OPINION OF PRIMARY SCHOOL STUDENT'S PARENTS ABOUT THE
EFFECTS OF PHYSICAL EDUCATION ON SOCIALIZATION PROCESS*

Yrd. Doç. Dr. Celal TAŞKIRAN

İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Mehmet Hasan SELÇUK

Malatya Barbaros Ortaokulu Beden Eğitimi Öğretmeni

Yrd. Doç. Dr. Yahya DOĞAR

İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Özet

Bu araştırmada; ilköğretim ikinci kademe öğrenci velilerinin öğrenim durumlarına göre beden eğitimi dersinin sosyalleşmeye etkilerine ilişkin görüşleri incelenmiştir.

Araştırmanın örneklemini, 2008–2009 eğitim-öğretim yılında Malatya il merkezinde bulunan 15 ilköğretim okulu oluşturmuştur. Araştırma bu okullarda ikinci kademe öğrenci velileri üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket uygulanmıştır. Anket, 779 öğrenci velisine uygulanmıştır. Öğrenci velileri, 6., 7. ve 8. sınıflardan rastgele (random) yöntemle seçilmişlerdir. Ölçme aracının (anket) güvenilirliği için test tekrar test yöntemi uygulanmıştır. 15 gün arayla 33 veliye uygulanması sonucu elde edilen test tekrar test yöntemine göre anketin güvenilirlik katsayısı 0,80 olarak ve tutarlılık katsayısı (Cronbach Alpha) 0,82 olarak bulunmuştur. İstatistiki çözümler için SPSS 11.0 (Statistical Packet For The Social Science) programından yararlanılmıştır. Kullanılan bu programda, anket sonuçlarına göre frekans (f), yüzde ve değişkenler arasındaki farkların bulunması için ki-kare yapılmıştır. Araştırma sonucunda, Öğrenci velilerinin beden eğitimi dersinin sosyalleşmeye etkilerine ilişkin görüşlerinde öğrenim düzeylerine göre 2 veride anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Bunlar; 1) Öğrenci velilerinin, öğrenim düzeylerine göre, beden eğitimi dersinin diğer öğretmenlerle iletişim kurmasında etkisinin fazla olduğuna ilişkin görüşlerinde anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmuştur. 2) Öğrenci velilerinin, öğrenim düzeylerine göre, beden eğitimi dersinin öğretim süreci esnasında öğrencilerin birbirleriyle etkileşim

*Bu makale II. Uluslararası Beden Eğitimi ve Sosyal Alanlar Kongresinde (31 Mayıs-2 Haziran 2012 ANKARA) sunulan bildirinin genişletilmiş halidir.

kurmalarına etkisinin fazla olduğuna ilişkin görüşlerinde anlamlı düzeyde bir farklılık çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Sosyalleşme, İlköğretim, Öğrenci Velisi

Abstract

In this research, primary school second grade student parent's opinions, according to their education degree, related to socializing contribution of physical education lesson have been analyzed.

The samples of the research include 15 primary schools in Malatya city center in 2008-2009 academic year. The research has been done on the primary school second grade student parents. In the research, survey has been carried out as data capture means. The survey was applied to 779 students' parents. Students' parents was selected randomly among the 6th, 7th, and 8th classes. Test-retest method was applied to for the reliability of the assessment instrument (survey). According to test-retest method, obtained as a result of executing on 33 student parents every 15 other days, the reliability coefficient of the survey has been found as 0,80 and coefficient of consistence (Cronbach Alpha) has been found as 0,82. For Statistical Packet the Social Science Programme has been practiced. In this programme, according to the results of the survey, chi-square has been used for finding the differences between frequency (f), percentage and variables. In the research result, According to the student parents' occupations, there has been one significantly differences about the effect of physical education lesson on socialization. According to their educational background, significant differences have been found in 2 data. These are;

1- A significant difference has been found in student parents' opinions, in educational progress, about having a great effect of physical education lesson, on connecting the students with other teachers.

2- A significant difference has been obtained in the student parents' opinions, according to their educational progress, about having a great effect of physical education lesson, on connecting students with each other.

Key Words: Physical Education, Socializing, Primary School, (Student) Parents

GİRİŞ VE AMAÇ

İnsanlar, yaşamı boyunca bir yetiştirme ve gelişme süreci içindedir. Bu süreçte insan sürekli olarak bir sosyalleşme içerisinde bulunmak durumundadır. (Bilen, 1994:62) sosyalleşmeyi, toplumda geçerli olan kültürel değerleri öğrenerek, yetişkinlerin dünyasına hazırlanma, yetişkinlerin davranış biçimlerini yaşantısına uygulayabilir duruma gelme anlamına geldiğini ifade ediyor. Tolan'a göre (Tolan, 1996:32) Sosyalleşme, toplum açısından kültürün kuşaktan kuşağa devrini ve bireyin, örgütlenmiş bir toplumsal yaşam içerisinde belirlenmiş normlara uymasını sağlar.

İnsanın sosyal çevrelerde yer alabilmesi ve yaşamını sürdürebilmesi için bir takım bilgilere, becerilere, davranışlara ve düşünelere ihtiyacı vardır. Bunları kazanmanın yolu da eğitim faaliyetlerinden geçmektedir. Bu eğitim faaliyetlerinin yapıldığı yegane yer ise, okullardır. Okul, bir toplumda eğitimin pazarlandığı ve eğitim hizmetinin üretildiği yerdir (Başaran, 1984:2). (Türkoğlu ve ark., 2002:238-239) okulu, her türlü öğretim ve eğitimin düzenli, sistemli bir şekilde uzman kişiler olan öğretmenler tarafından belirlenen yöntemlerle istenilen hedefler doğrultusunda gerçekleştiği yer olarak tanımlamıştır.

İlk öğretmen olarak annenin bireye sosyalleşme yolunda olanaklar sağlarken, çocukluk döneminde aile, ergenlik döneminde ise okul ve sokağın belirleyici özelliklere sahip olduğu söylenebilir (Özçelik, 2007:73-74). Ailelerin sporla ilgili olması çocuğun spora katılımında, hatta

sporun toplumun çoğunluğunca yapılmasında olumlu bir etkidir(Öztürk, 1998). Aile müessesesi bireye bazı davranış şekillerini, değer hükümlerini ve örf ve adetleri kazandırmaktadır. Bundan sonra okul ve daha sonra da iş yeri ve sosyal katılmanın gerektirdiği faaliyetler bireyin sosyalleşmesine yardımcı olur (Erkal ve ark., 1998:36). Aileler gençleri değişik sosyal etkinliklere yönlendirmelidir. Bireyin çok yönlü gelişmesini sağlayan aktivitelerin başında spor gelmektedir (Uslu, 2005:26). Bireyin sosyalleşmesinde eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yeri de önemlidir. Bu faaliyetler hem devlet, hem birey ve hem de devletle bireyin birlikte ortaya koydukları gayretlerle ortaya çıkabilir (Erkal, 1992:12-13). Oyun ve sporun toplumsallaştırıcı etkisi, bireyi başkalarıyla ve toplumla barışık, onlarla uyumlu ve dengeli bir yapıya ulaşmasını sağlayacak ön koşulları hazırlamaktır (Kılbaş, 2001:100).

Keten'e(1993:31) göre okulda spor, sosyal kalkınma için en gerekli araçlardan biridir ve öğrencilerin toplumun yeni gereklerine uymasını sağlayacak yetenekleri, bu yolla geliştirebilir. Sporda sosyalleşmek insanlar arasında yakınlığın doğması ile kaynaşmayı da gerçekleştirir (Erkan, 1972). Yetim, (2000:157) "beden eğitimi ve sporu, çocuğun fiziksel gelişiminin yanında, sosyal açıdan da önemli olduğunu, sportif aktivitelerin yardımıyla çocuğun çevresini tanuması ve iletişim kurması daha kolay gerçekleşeceğini" ifade eder. İnsanın beden ve ruh yapısını geliştirmek ve iradeyi güçlü kılmak yanı sıra, grup çalışmasını kolaylaştırmak, karşılıklı dayanışmayı sağlamak, kendine güveni geliştirmek, feridin toplum üyeliğini kazanması olan sosyalleşmesinde de spor önem taşımaktadır, sosyalleşmenin ve feridin gelişmesinin ömür boyu sürdürdüğünü düşünürsek, konunun önemi daha iyi fark edilebilir (Erkal ve Ark., 1998:114).

Bu anlayışla, araştırmamızın amacını; çocuğun sosyalleşmesi boyutunda beden eğitimi derslerinin daha etkili ve verimli işlenebilmesi için, eğitim-öğretimin öğretmen, yönetim ve veli üçgeninde, öğrenci velilerinin eğitim durumları değişkenine göre beden eğitimi dersine ilişkin görüşleri nasıldır, bunu araştırmaya çalıştık.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmada betimsel-survey yöntem kullanılmış olup, çalışma teorik ve uygulamalı olarak iki aşamadan oluşmaktadır. İlk aşamada konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Elde edilen bilgiler doğrultusunda konuyla ilgili uzman görüşleri doğrultusunda 15 soruluk anket oluşturulmuştur. İkinci aşamada anketin geçerlilik ve güvenilirliği için 33 veliye 15 gün arayla (test tekrar test yöntemi) anket uygulanmıştır. Ön uygulama anketlerinde elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak anket maddelerinin güvenilirlik analizi yapılmış ve ankette yer alan tüm maddeler incelenmiştir. Ankette yer alan maddelerin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) $\alpha=0.82$ çıkmıştır. Cronbach alpha değeri 0,70'in üzerinde olması anketin güvenilir olduğunu göstermektedir. Daha sonra anket, Malatya'da bulunan ilköğretim okullarından rastgele seçilen 779 öğrenci velisine uygulanmıştır. Araştırmamızın istatistiksel değerlendirilmesinde X^2 (Ki-kare) testi kullanılmış olup, $P<0.05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmada elde edilen verilere ilişkin istatistiksel bulgular tablolaştırılmış ve aşağıya çıkarılmıştır.

Tablo 1: Öğrenci velilerinin eğitim düzeylerinin frekans ve yüzdeler dağılımı

Veli eğitim düzeyi	N	% Yüzde
Okur-yazar	46	%5.9
İlköğretim	414	%53.1
Lise	198	% 25.4
Üniversite	98	%12.6
Lisansüstü	23	%3
Toplam	779	% 100

Öğrenci velilerinin en yüksek ilköğretim, sonra lise, en az ise lisansüstü mezunu oldukları görülmektedir. Buda Türkiye'nin genel profilinin biraz üstünde olmasına rağmen, yakın bulunmaktadır.

Tablo 2: Öğrenci velilerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Beden Eğitimi Dersinin Sosyalleşmeye Etkilerine Verilen Cevapların Dağılımları

Öğrenci Velilerine Yöneltilen Sorular	N	X ²	sd	P>0.05
Öğrenci-Aile İlişkilerinin Gelişmesinde Etkisi	779	24,17	16	P>0.05
Öğrencilerin Arkadaşlarıyla İletişim Kurmasına Etkisi	779	25,40	16	P>0.05
Diğer Öğretmenlerle İletişim Kurmasında Etkisi	779	42,87	16	P<0.05*
Öğretim Süreci Esnasında Öğrencilerin Birbirleriyle İletişim Kurmalarına Etkisi	779	43,46	16	P<0.05*
Öğrencilerin Yeni Arkadaşlıklar Kurabilmesine Etkisi	779	23,00	16	P>0.05
Öğrencilerin Bir topluluk İçinde Rahatça Söz Alıp Konuşabilmelerine Etkisi	779	29,29	16	P>0.05
Öğrencilere Liderlik Özelliğini Kazandırmada Etkisi	779	32,10	16	P>0.05
Öğrencilerin Karşı Cinsle ve Hem Cinsleriyle Rahatça Konuşup Arkadaşlık Duygusunu Geliştirmede Etkisi	779	22,98	16	P>0.05
Kurallara Uyma Ve Saygı Duyma Özelliklerini Kazandırmada Etkisi	779	16,10	16	P>0.05
İşbirliği Yapma Alışkanlığını Kazandırmada Etkisi	779	20,92	16	P>0.05
Kaybetmeyi Kabulleme ve Kazananı Takdir Etme Alışkanlıklarını Kazandırmada Etkisi	779	27,29	16	P>0.05
Öğrencilerin Öğrendikleri Yardımlaşma Duygusunun Gelişiminde ve Bunu Günlük Hayatta Kullanmasında Etkisi	779	14,80	16	P>0.05
Düzenli ve Disiplinli Çalışmayı Kazandırmasıyla Birlikte Bunu Günlük Hayata Aktarmasında Etkisi	779	25,04	16	P>0.05
Çocukların Sorumluluk Almalarında Etkisi	779	23,24	16	P>0.05
Öğrencilerin Çevresinde Takdir Edilecek Davranışlar Göstermesinde Etkisi	779	23,15	16	P>0.05

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmamıza katılan velilerin eğitim durumlarına göre en yüksek % 53.1'le ilköğretim, sonra % 25.4 lise gelirken, en son % 3 lisansüstü eğitim aldıkları, ancak okur-yazar

olmayanların oranı günümüz koşullarında küçümsenmeyecek derecede % 5.9 ile fazla görülmektedir.

Öğrenci velilerinin, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen öğrenim durumlarına göre, %57,2'lik bir kısmının "beden eğitimi dersinin öğrenci aile ilişkilerinin gelişmesinde etkisinin fazla olduğu" yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu durum öğrenci velilerinin, beden eğitimi dersinin aracılığıyla çocuğun sosyalleşerek ailesiyle, arkadaşlarıyla, öğretmenleriyle ve çevresiyle daha iyi iletişim kurabileceği düşüncesine sahip oldukları şeklinde açıklanabilir. Eğitimin amaçlarından bir tanesi de, eğitilenin demokratik yaşayışa uygun olarak diğer insanlarla olumlu ilişkiler kurarak sosyalleşebilmesi ve beraber hareket etme yeteneğini kazandırmasıdır. Eğitim içerisindeki bu bütüncü değerlerin gelişmesinde de beden eğitimi önem arz etmektedir. Bu amaçla; gelişmiş toplumlarda eğitimin ilk yıllarında beden eğitimi dersleri öncelikli ve ağırlıklı derslerden biridir.

Velilerin öğrenim düzeylerine göre %49,6' sının" beden eğitimi dersinin, öğrencilerin arkadaşlarıyla daha çok iletişim kurmalarına etkisinin fazla olduğu" görüşüne katıldıkları, velilerin öğrenim düzeyleri arttıkça beden eğitimi dersinin çocuklar üzerindeki sosyalleştirici özelliğine olan etkisine katılma oranlarının da arttığı görülmektedir. Amman ve ark. (2000) anne ve babanın eğitim düzeyi yükseldikçe çocuğu da spor yapmaya teşvik ettiklerini tespit etmişlerdir. Kelinske ve arkadaşlarının (2001) üniversite öğrencileri üzerine yaptıkları bir araştırmada; sportif aktivitelerin öğrencilere sağladığı yararların başında sosyalleşme, rekabet, sağlık ve liderlik gelmektedir. Telin (2009) "Çocuklarda sosyalleşme araçlarının spora yönlendirme durumlarının incelendiği" bir çalışmada; aile, okul, akran grubu, kitle iletişim araçları olarak bilinen bu dört ana unsur bireylerin hayatında derin izler bırakmaktadır ve onların sosyalleşmesini ciddi oranlarda etkilediği belirlenmiştir. İşler' de (İşler, 2001:63) insanlar arasında iyi iletişimin; hatta milletler arasında yakınlaşmanın düşmanlıkları azaltmanın, dostlukları güçlendirmenin en esaslı vasıtası beden eğitimi ve spor olduğunu ifade eder.

Okulun kişiliğimizin gelişmesine, ahlaki ve toplumsal değerlerimizin oluşmasına imkân verdiği, inkâr edilemez bir gerçektir. Okul, çocuğun ailenin etkisi dışında insanlarla etkileşimde bulunduğu ve insan ilişkilerini geliştirdiği en önemli kurumdur. Gençler için okul hem öğrenim ve arkadaşlık yeri, hem de öğretmenlerle yeni değişik ilişkiler kurulan toplumsal bir ortamdır (Yapan, 1992: 48). Bu ortamın sağlanmasında beden eğitimi derslerinin rolü büyüktür.

Öğrencilerin "diğer öğretmenlerle iletişim kurmasında beden eğitimi dersinin etkisinin fazla olduğu" görüşü ile öğrenim durumları arasında anlamlı ($P<0.05$) bir ilişki bulunmuştur. Bu durum, öğrenci velilerinin beden eğitimi dersinin, çocuklarının arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle iletişim kurmalarında, okula uyum sağlamalarında önemli bir katkı sağladığı bilincinde şeklinde özetlenebilir.

Yine "beden eğitimi dersinin, öğretim süreci esnasında öğrencilerin birbirleriyle etkileşim kurmalarına etkisinin fazla olduğu" görüşü ile öğrenim durumları arasında istatistiksel ($P<0.05$) anlamda bir ilişki bulunmuştur. Öğrenci velilerinin öğrenim düzeylerinde fark olmaksızın beden eğitimi dersinin bireyin sosyalleşmesinde oynadığı rolün bilincinde olduklarını görebiliyoruz. Beden eğitimi ve sporun bireyin sosyalleşmesine daima olumlu etkisi ifade edilir (Kılıçgil, 1998), (Özdiç, 2005).

Anlamlı bir farklılık çıkmamasına rağmen velilerin %63,8' inin öğrencilerin yeni arkadaşlıklar kurabilmesinde beden eğitimi dersinin katkısının fazla olduğu görüşüne katıldıkları görülmektedir. Baley ve Field'e (1997:8) göre; hayat boyu devam eden birçok

arkadaşlıklar, spor hareketlerine katılmakla başlamış ve gelişmiştir. (Yetim, 2000: 128-129) beden eğitimi ve sporun sosyal gelişime etkilerinden bir tanesinin de arkadaşlık olgularının gelişmesine katkıda bulunduğunu ifade eder.

Velilerin "beden eğitimi dersinin, öğrencilerin toplum içerisinde rahat bir şekilde söz alıp konuşmalarında olumlu katkısının olduğuna" inanma düzeyi düşük çıkmıştır. Beden eğitimi dersinin genellikle uygulama olarak işleniyor olması, velilerdeki bu kanaatin oluşmasında etkili olmuş olabilir.

Beden eğitimi ve sporun sosyal gelişime etkilerinden birisi de liderlik özelliklerini kazandırmasıdır. Anamlı bir farklılık olmamasına rağmen öğrenim durumlarına göre velilerin %55,4'ünün liderlik özelliğini kazandırmada beden eğitimi dersinin etkisinin fazla olduğu görüşünde oldukları görülmektedir. Bu durum, velilerin beden eğitimi dersinin, öğrencilerin, liderlerin özelliklerinden olan dayanıklılığı, inanç, anlayış, karakteri etrafındaki insanlardan üstün olma, fakat kendini onların üstünde görmeme, tecrübesiyle çevresindekilere ışık tutma, araştırma, sorgulama ve problemleri çözmek için kendini disipline etme (Çoban ve Coşkun, 2006: 6), özelliklerini kazandırmada önemli bir ders olduğunun farkında oldukları şeklinde düşünülebilir.

Velilerin %48,2'si olumsuz olarak en yüksek düzeyde "öğrencilerin karşı cinsle ve hemcinsleriyle rahatça konuşup arkadaşlık duygularını geliştirmede beden eğitimi dersinin etkisinin olduğu" görüşüne katılmadıkları görülmektedir. Bunu beden eğitimi dersinin pratik olması nedeniyle sözel iletişimin fazla kullanılmamasının sonucu olarak gösterilebilir. Velilerin %66,9'unun "beden eğitimi dersinin öğrencilere kurallara uyma ve saygı duyma özelliklerini kazandırmada etkisinin fazla olduğu" görüşüne katıldıkları görülmektedir. Bu durum velilerin beden eğitimi dersinin, bu toplumsal değerleri kazandırmada önemli olduğunun farkında oldukları şeklinde düşünülebilir. Fakat %20,5'inin bu görüşe katılmadığı ve %12,7'sinin kararsız kaldığı tespit edilmiştir. Bu durum, çizelgenin geneline baktığımızda eğitim seviyelerinin düşüklüğüne bağlanabilir.

Öğrenci velilerin "beden eğitimi dersinin işbirliği yapma alışkanlığını kazandırmada etkisinin fazla olduğu" görüşüne İstatiksel olarak anlamlı farklılık olmamasına rağmen % 65,5'inin katıldıkları bulunmuştur. Etkinliklerin demokratik bir ortamda yapılması ile öğrencide demokratik değerler gelişir. Geliştirilen bu değerlerle, etkinlikler sırasında öğrenciler birlikte çalışmaya yönlendirilirler. Öğrenciler, takım arkadaşları ile işbirliği yaparak çalışabilme becerisi kazanırlar.

Öğrenci velilerinin, %70,5'inin öğrencilere, kaybetmeyi kabullenme ve kazananı takdir etme alışkanlıklarını kazandırmada beden eğitimi dersinin etkisinin fazla olduğu görüşüne katıldıkları tespit edilmiştir. Bu durum, öğrenci velilerinin, beden eğitimi dersinin sporun centilmenlik anlayışına bağlı olarak, kaybetmeyi hazmetme, galip geleni tebrik etme alışkanlığı kazandırmada önemli olduğuna inandıkları şeklinde açıklanabilir.

Öğrenci velilerinin %60,9'u öğrencilerin öğrendikleri yardımlaşma duygusunun gelişiminde ve yardımlaşma duygusunu günlük hayatta kullanmasında beden eğitimi dersinin etkisinin fazla olduğu görüşüne katıldıkları tespit edilmiştir. Bu durum öğrenci velilerinin beden eğitimi dersinin önemini farkında oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Beden eğitim dersinin öğrencinin düzenli ve disiplinli birer birey olmasına katkı sağlayacağı savına; velilerin %64,4'ü katılmıştır. Bunun yanında kararsız kalanların içinde en yüksek olanların %19.6 ile okur-yazar olmayanların olduğu dikkatten kaçmamıştır.

Öğrenci velilerinin %63,9'unun "beden eğitimi dersinin çocukları üzerinde sorumluluk duygusunu geliştirdikleri" görüşüne katıldıkları görülmektedir. Ancak öğrenci velilerinin %

22,1'lik kısmının katılmadığı ve % 14'ünün kararsız kaldığı da bir gerçektir. Oysaki Yamaner'in (2001: 4) belirttiği gibi beden eğitimi etkinlikleri, bireyde etkin olma, sorumluluk yükleme ve sonuçlara katılma olanakları sağlar. Bunun için de velilerin çocuklarının gelecekte sorumluluk sahibi bireyler olarak yetişmelerini istiyorlarsa beden eğitimi dersine gereken önemin verilmesi için beden eğitimi öğretmenlerine ve okul yöneticilerine destek olmaları gerekir görüşündeyiz.

Anlamli bir farklılık olmamasına rağmen velilerin, % 61,1' i beden eğitimi dersinin öğrencilerin çevresinde takdir edilecek davranışlar göstermesinde beden eğitimi dersinin etkisinin fazla olduğuna inanmaktadırlar. Bu durum, velilerin beden eğitimi dersinin çocuklarının gelecekte kendisine güvenen bir birey olarak yetişmesi açısından önemli olduğuna inandıkları şeklinde söylenebilir. Fakat % 23, 1' inin bu görüşe katılmaması ve % 15,8' inin kararsız kalması beden eğitimi ve ilköğretimin amaçlarının gerçekleştirilmesi açısından düşündürücüdür. Çünkü beden eğitiminin ilköğretim düzeyindeki genel amaçlarından birisi de demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıkları edinebilme ile dostça oynama ve yarışma kazanma, takdir etme, kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlığın karşısında olabilme değerleridir. Öğrenci velilerinin de çocuklarının bu değerleri kazanıp çevresinde takdir edilecek davranışlar göstermelerini istiyorlarsa beden eğitimi öğretmeni ve okul idarecileriyle işbirliği içinde olmalıdır. Ayrıca spor yaparak da çocuklarının beden eğitimi dersindeki faaliyetlere aktif katılmalarını sağlayabilirler. Çünkü çocuk, doğumdan itibaren okul dönemine kadar öncelikle aile üyeleriyle ilişki içerisinde. Her şeyi onları taklit ederek öğrenir. Bu nedenle anne ve babasını kitap okurken gören çocuk kitap okumaya yatkın olacak, dişlerini fırçaladığını gördüğünde diş fırçalama alışkanlığını kazanacak, spor yaptığını gördüğünde de aktif olarak spora katılacaktır (Öztürk, 1998: 61).

Sonuç olarak; öğrenci velilerinin öğrenim düzeylerine göre beden eğitimi dersinin sosyalleşmeye etkilerine ilişkin araştırmamızda veliler, genellikle beden eğitimi dersinin sosyalleşmeye olumlu katkı sağladığı görüşüne katılırlarken, en yüksek katılımı %70.5 ile "öğrencilerin kaybetmeyi kabullenme ve kazananı tebrik etme alışkanlığı kazanma" maddesinde, bir tek katılmadıkları madde ise "beden eğitimi dersinin öğrencilerin hemcinsleri ve karşı cinsleriyle arkadaşlık duygusu geliştirme" olarak görülmüştür. Bunun yanında öğrenci velilerinin beden eğitimi dersinin sosyalleşmeye etkilerine ilişkin görüşlerinde öğrenim düzeylerine göre 2 veride anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur. Bu veriler;

1) Öğrenci velilerinin, öğrenim düzeylerine göre, beden eğitimi dersinin diğer öğretmenlerle iletişim kurmasında etkisinin fazla olduğuna ilişkin görüşlerinde anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmuştur.

2) Öğrenci velilerinin, öğrenim düzeylerine göre, beden eğitimi dersinin öğretim süreci esnasında öğrencilerin birbirleriyle etkileşim kurmalarına etkisinin fazla olduğuna ilişkin görüşlerinde anlamlı düzeyde bir farklılık çıkmıştır.

KAYNAKÇA

- AMMAN, M.T., İkişler, H.C. ve Karagözoğlu, C.(2000) **Sporda Sosyal Bilimler**, İstanbul:Alfa Yayınevi.
- BALEY A. James F.A.C.A.S.M, A. David FIELD (1997), **Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş** (Çev: Yahya Doğar), Malatya.
- BAŞARAN, İbrahim Ethem (1984), **Eğitime Giriş**, Ankara: Sevinç Matbaası.

- BİLEN, Mürüvvet (1994), **Ailede Toplumsallaşma**, Aile ve Eğitim, Türk Eğitim Derneği XVIII. Eğitim Toplantısı, 20–21 Ekim, Ankara: Şafak Matbaacılık, s. 62-74.
- ÇOBAN, Bilal, Z. COŞKUNER (2006), **Sporda Grup Dinamiği ve Liderlik**, Ankara, Nobel Yayın.
- ERKAL, Mustafa (1992), **Sosyolojik Açından Spor**, İstanbul.
- ERKAL, Mustafa, Ö. GÜVEN, D. AYAN (1998), **Sosyolojik Açından Spor**, İstanbul: Der Yayınları.
- ERKAN, N.,(1972) **İnsan Gücü Geliştirmede Metot ve Terminoloji** Cimnastik Antrenör Kurs Notları, Ankara: Cimnastik Federasyonu Yayınları,
- İŞLER, Haydar (2001), **Beden Eğitimi ve Spor Bilgileri Rehber Kitabı**, Ankara: Lazer Ofset Matbaa.
- KELİNSKE, B., Mayer, B.W. & Chen, K.L. "Perceived Benefits from Participation in Sports: A Gender Study", *Women in Management Review*, 16(2), pp. 75-84. 2001.
- KETEN, Mustafa (1993), **Türkiye’de Spor**, İstanbul: Polat Ofset.
- KILBAŞ, Şükran (2001), **Rekreasyon Boş Zamanı Değerlendirme**, Adana: Anaca Yayınları.
- KILCIGİL, E. (1998).**Sosyal Çevre-Spor İlişkileri, Teori ve Elit Sporculara İlişkin Bir Uygulama**. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- ÖZÇELİK, Ersen (2007), **Öğrencilerin Sosyalleşmesinde Beden Eğitimi Dersinin Rolü**, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- ÖZDİNÇ, Ö. (2005)**Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinin Sporun ve Spora Katılımın Sosyalleşmeyle İlişkisi Üzerine Görüşleri**, *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, III (2) 77-84.
- ÖZTÜRK, Füsün (1998), **Toplumsal Boyutlarıyla Spor**, Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- TEL, M. (2009) **Çocuklarda Sosyalleşme Araçlarının Spora Yönlendirme Durumları**, The First International Congress Of Educational Research, 1-3 May, Çanakkale.
- TOLAN, Barlas (1985), **Toplum Bilimlerine Giriş**, Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları.
- TÜRKOĞLU, Adil ve ark. (2002), **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**, Ankara: Mikro Yayınları.
- USLU, Serkan (2005), **Ortaöğretim Sporcu Öğrencilerinin Problemleri, Spordan ve Beden Eğitimi Dersinden Beklentilerinin İncelenmesi ve Karşılaştırılması**, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- YAMANER, Faruk (2001), **Beden Eğitimde ve Sporda Temel İlkeler**, Bursa: Ekin Kitabevi.
- YAPAN, Hakan Tevfik (1992), **Beden Eğitimi Dersinde Ahlaki Eğitim**, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- YETİM, Azmi (2000), **Sosyoloji ve Spor**, Ankara.